

โลกกับธรรมสัมพันธ์

โดย พระนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาจารย์
(หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี)

วัดหินหมากเป้ง

ต.พระพุทธรบาท อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย

คำนำ

หนังสือเล่มเล็กๆ ที่ท่านอ่านอยู่นี้เป็นผลของมือบอนที่ผู้เขียนไม่อยู่เปล่า ได้เขียนไว้นานหลายปีแล้ว เวลาที่ผู้เขียนแก่ชราภาพ เขียนแลพูดไม่ค่อยสะดวก สำนวนศิษย์คิดจะรวบรวมของเก่าๆ ที่ผู้เขียนได้เขียนไว้มารวบรวมให้เป็นเล่ม เพื่ออนุชนรุ่นหลังจะได้ศึกษาแลปฏิบัติตาม

สังขารร่างกายแก่ชราภาพย่อมเสื่อมคุณภาพทำงานอะไรไม่ค่อยได้ แต่ธรรมยังแก่ก็ยังมีคุณภาพดี ธรรมย่อมไม่ถึงซึ่งแก่ชราภาพ

พระนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาจารย์
วัดหินหมากเป้ง

โลกกับธรรมสัมพันธ์

พอท่านจับหนังสือเล่มนี้ยกขึ้นมาดูที่หน้าปกก็จะทลายใจได้ทันทีว่า บทความเบื้องต้นนี้ผู้เขียนจะพูดถึงเรื่องอะไร พอเปิดต่อไปหลังจากหน้าคำนำแล้ว ก็จะเข้าใจได้ทันทีว่า อ้อ ท่านพูดถึงเรื่อง **โลก** มันเกี่ยวข้องกับ **ธรรม** นี้แน่นอนทีเดียว ไม่มีใครจะปฏิเสธได้สักคนเลยว่า คนเราที่เกิดมานี้จะไม่เอาวัตถุอันมีอยู่ในโลกนี้มาประกอบเป็นโครงสร้างตัวตนเป็นไม่มี (ธาตุทั้งสี่นี้แหละคือธรรม) แม้แต่สัตว์เลื้อยคลานที่เกิดอยู่บนแผ่นดินนี้ทั้งหมดก็ไม่พ้น

เอาวัตถุของโลกนี้มาประกอบจึงจะเกิดแสงออกมาขึ้นมาได้

ฉะนั้น โลกอันนี้จึงเป็นพื้นฐานที่รับรองของสรรพสิ่งทั้งหลาย ผู้หรือสิ่งอันจะต้องเกิดขึ้น ทั้งของที่วิญญูญาณครองและหาวิญญูญาณครองมิได้ เมื่ออุบัติหรือเกิดปรากฏเป็นรูปร่างขึ้นมาแล้ว (ที่เรียกว่า สังขาร) ก็จะต้องอาศัยโลกนี้อยู่ต่อไปอีก ขณะเดียวกัน ก็จะต้องขุดค้น ค่อยเขี่ยแทะเอาสะเก็ด เปลือกผิวของโลกนี้แหละมาเป็นเครื่องบำรุงหล่อเลี้ยง จึงจะมีชีวิตอยู่ต่อไปได้ชั่วระยะหนึ่ง

หากเรือนร่างหรือวัตถุโลกที่เขาเหล่านั้นนำมาใช้อยู่ในวิปริตแปรปรวน ไม่สามารถจะรับภาระได้แล้วมันก็ต้องแตกดับ แปรสภาพเข้าไปเป็นสภาพเดิมของมัน (คือธาตุทั้งสี่) สัตว์ผู้ยังมีหนีสินคิดพัวพันอยู่กับโลกนี้ (คือบุญกรรม) ตายไปแล้วจะต้องกลับมาชาติใช้หนีสินโลกนี้อีก (คือมาเอาวัตถุโลกนี้มาประกอบแล้วมาบริโภควัตถุโลกนี้สืบต่อไป)

ตกลงว่าวัตถุของโลกนี้เป็นของกลาง มิใช่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ใครจะถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์แต่ผู้เดียวไม่ได้ ถึงจะถือเอาที่ไม่เป็นของตน ได้แต่ผู้เดียวใครเกิดมาก่อนเอาไปใช้ก่อน และบริโภครชั้วระยะที่ยังดำรงอยู่นี้ เวลาแตกดับแล้วสละทิ้งไว้ในโลกนี้ตามเดิม คนที่หลังเกิดมาก็ต้องเอาของเขาทิ้งไว้ นั่นมาประกอบเกิดแลบริโภครชั้วต่อไป

อนึ่ง ของที่บริโภคนำมาหล่อเลี้ยงในขณะที่ยังดำรงอยู่นั้น เมื่อถ่ายลงไปถมพื้นแผ่นดินนี้อีก กลายเป็นปุ๋ยหล่อเลี้ยงผักหญ้าแลดอกไม้ ผลไม้ต่างๆ ผู้ที่เกิดมาทีหลังก็ต้องอาศัยของเก่าเขาเหล่านั้นบริโภครชั้วหล่อเลี้ยงให้เขาได้ทรงอยู่ต่อไป ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันใช้บริโภควัตถุของโลกอยู่อย่างนี้ตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุด ไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้เกิดก่อนเกิดหลังแลใครบริโภครชั้วของใครกันแน่

ฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสว่าโลกนี้กลม แต่พระองค์มิได้หมายความว่ากลมอย่างลูกมะพร้าวกลม เพราะไม่มีต้นมีปลาย ไม่ทราบว่าใครเกิดก่อนใคร ใครตายก่อนใคร และใครกินของใคร ใครกินก่อนกินหลัง ตกลงเรากิน เราถ่ายแล้วนำมาอีก เราตายแตกดับสละทอดทิ้งไว้แล้ว คนหลังนำเอามาประกอบเกิดอีก แต่มันมาตรงตามความเป็นจริงคือโลกเป็นของกลม

พระพุทธเจ้าตรัสว่า มนุษย์และสัตว์ ตลอดถึงต้นไม้ใบหญ้าซึ่งเกิดมีอยู่ในโลกนี้ทั้งหมด อาจเป็นเลือดเนื้อและกระดูกของมารดา บิดา หรือบุตร ธิดา หลาน เหลน หรือตัวเราเองก็ได้ ซึ่งของเหล่านั้น เกิดจากธาตุทั้งสี่อันเป็นวัตถุของกลางของโลกนี้ ทุกคนเกิดมาก็ต้องมายืมเอาไปใช้ด้วยกันทั้งนั้น เหมือนกับธนบัตรของรัฐบาลที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้ แต่ละใบบางที่เราอาจนำมาใช้หลายครั้งแล้วก็ได้ใครจะไปรู้ เราไม่สนใจเลยๆ

พระองค์ทรงสอนให้เอ็นดูเมตตาสงสารซึ่งกันและกัน อย่าได้เห็นแก่ตัวนัก คนอื่นสัตว์อื่นก็คือส่วนหนึ่งของตัวเรานั้นเอง หรือมิฉะนั้นก็อาจเป็นจิตเป็นใจบิดามารดา ครูบาอาจารย์ บุตร หลาน ญาติมิตรของเราคนใดคนหนึ่งยังกำลังครองร่างก่อนนั้นอยู่ก็ได้ ธาตุทั้งสี่คือโลกอันนี้ จึงนับว่าเป็นของมีพระคุณแก่มนุษย์ชาวโลก ผู้ยังมีกรรมที่จะต้องมาเกิดอีกเป็นอันมาก

เมื่อเรามาศึกษาธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้วก็จะเห็นว่า **ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า พระองค์ก็สอนให้รู้เข้าใจเท่าทันในโลกธาตุ (คือตัวของคนเรานี่เอง) ฉะนั้น โลก กับธรรม จึงเกี่ยวเนื่องกันอยู่ตลอดเวลาเป็นนิจ ในเมื่อจิตของเรายังไม่พ้นหรือหนีออกจากโลกถึงแม้ที่พ้นจากโลกแล้วก็ตาม เมื่อท่านผู้นั้นยังมีชีวิตอยู่ก็ต้องเสวยวิบาก (คือเกี่ยวเนื่อง**

อยู่กับโลก) ตามสภาพของมัน

โลกกับธรรมชาติต่างก็เดินเข้าหาจุดหมายอันเดียวกันคือความสุข แต่วิถีเดินมันคิดกันไปคนละทาง จะนั่นผลมันจึงไม่เหมือนกัน คือโลกมีแต่จะเอาถ่ายเดียว คิดปรุงแต่งกอบโกยสะสมเอาๆหนักเข้าจนเป็นการเห็นแก่ตัว อันเป็นเหตุทำ ความเดือดร้อน เป็นทุกข์แก่คนอื่น ไปก็มี แล้วก็ไม่มีเวลาอ้อมเวลาพอสักทีเสียด้วย แม่อาจะสักร้อยปีตายไป ความอ้อม ความพอกก็ยังไม่ถึงที่สุด ตายไปแล้วก็ยังเป็นหนี้ของโลกอยู่เลย (คือความบกพร่องอยู่) จึงเป็นทุกข์ทั้งแก่ตนแลคน อื่นด้วย

พระพุทธเจ้าทรงเห็นโทษในความไร้ค่าชีวิตของคนเรานี้ จึงทรงสอนว่าทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งมีอยู่ในโลกนี้แม้ที่สุดแต่ตัว ของเราเอง มันเป็นเพียงของอาศัยชั่วคราวเท่านั้น ฉะนั้น เมื่อถึงนั้นๆ เกิดมีมาแล้วจงให้รู้อ้อมแลพอเป็น แล้วให้แลสละ ให้เป็นประโยชน์ สมควรแก่ฐานะและหน้าที่ของมันเสีย

ในโลกนี้ธรรมล้วนๆ ย่อมไม่มี มีแต่โลกเจือด้วยธรรมทั้งนั้น

ผู้เกิดมาเป็นหนี้บุญคุณของโลก

หากผู้เกิดมาในโลกนี้มาเอาวัตถุของโลกนี้ไปใช้ไปบริโภคแล้วหมดสิ้นไปๆ ไม่ได้ถ่ายทอดทิ้งไว้เสียเลย เหมือนเขา ขุดเอาน้ำมันมาเผาทิ้งแล้ว ไซ้ร้ โลกนี้ก็จะเป็นอย่างว่างเปล่า ที่ไหนเลยพวกเราจะได้เกิดมาดังเห็นกันอยู่ทุกวันนี้

เราเกิดมาเป็นคน จะเป็นหญิงเป็นชาย รูปร่างจะสวยจะงามหรือจะเหี่ยวอย่างไร ก็อย่าพากันดีใจเสียใจเลย นั่นมัน มิใช่ของเรา มันเป็นของกลางของโลกดังกล่าวแล้ว ขอแต่ให้มันครบครันใช้ได้ก็พอแล้ว เหมือนกับธนบัตรของ รัฐบาลดังกล่าว จะเก่าจะใหม่ ขาดบ้างเล็กน้อย ราคาก็ยังเท่าเดิม เว้นแต่ขาดมาใช้ไม่ได้ก็เอาคืนรัฐบาล ท่านก็ยังรับ เปลี่ยนใช้ (คือตาย)

อนึ่ง ตัวของเราเกิดมาเป็นกาย สติที่ดีว่าธนบัตรรัฐบาลเสียอีก คือไม่ต้องไปขวนขวายหามา แต่มันเป็นของเกิดมาคอย รับใช้เราอยู่ก่อนแล้ว แขน ขา หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใครไปหามาจากไหน เราเกิดมามีครบพร้อมแล้ว และใช้ได้อย่างดี เลิศด้วย ของเหล่านี้ใครจะเอาอันอื่นมาใช้แทนก็ไม่เหมือน แล้วก็ใช้ได้ทนนานเป็นพิเศษ บางเครื่องใช้ทนนานร่วม ร้อยปีก็มี แล้วจะเอาอย่างไรกันอีก จึงเรียกว่า ผู้เกิดมาได้ชื่อว่าเป็นหนี้บุญคุณของโลกอย่างยิ่ง

ถ้าผู้มาระลิกถึงหนี้บุญคุณของโลกดังกล่าวมานี้แล้ว คิดจะตอบแทนหนี้บุญคุณของโลก ก็จะได้ชื่อว่าเป็นคนดี การ ตอบแทนที่ไม่มีอะไรหรือ เป็นแต่ผู้มาพิจารณาเห็นว่าเราเป็นหนี้บุญคุณของโลกอย่างไรบ้าง แล้วมาพยายามใช้หนี้ นี้ๆ ตามกำลังความสามารถของตนๆก็พอแล้ว ซึ่งเราจะใช้ให้หมดหนี้ เป็นหมดไม่ได้แน่เพราะบุญคุณของโลกมี มากมาย

ก่อนที่จะใช้หนี้บุญคุณของโลกนั้น จงมาดูที่ตัวของเรานี้ก่อนว่าเราเอาอะไรของโลกมาใช้ แล้วจะต้องใช้อย่างไรจึงจะ หมดหนี้ ให้เห็นเป็นจตุๆ ตอนๆ ไป จึงจะใช้ถูกแลหมดสิ้นไปได้ คือให้พิจารณาดังนี้

เอาเฉพาะ ตา ก่อน ตา เป็นวัตถุของโลกที่เราเอาใช้อยู่นี้ บิดา มารดาเป็นผู้นำมาใช้ประคองอุปการะประสาขาให้เราใช้ แล้วเราใช้ได้ประโยชน์แลมีคุณค่าแก่เราสักก็เล็กน้อย ผู้ที่เขียนไม่จำเป็นต้องพรรณนา ทุกคนหลับตาพิจารณาเอาเองก็ รู้ หากไม่มีตา หรือใช้ตาเทียมแล้วจะขัดข้องอย่างไร ตากายสิทธิ์นี้ผู้มอบให้เรา (คือบิดา มารดา) ท่านเรียกค่าตอบแทน

อะไรกับเราไหม เมื่อพิจารณาไปก็เห็นว่าไม่มี มีแต่จะช่วยบำรุงแลเพิ่มการรักษาให้ดียิ่งๆ ขึ้น

คงจะเห็นได้เมื่อตาเราเจ็บ บิดา มารดาเราจะเห็นทุกข์เดือดร้อน วังหาหมอหายา หมดเท่าไรไม่ว่าขอแต่ให้ตาถูกหายก็แล้วกัน เมื่อตาเป็นฝ้าเป็นฟางสายตาสั้นก็จะรีบหาหาแว่นมาให้ใส่ เมื่อตาฟองใสสว่างคืออยู่แล้วก็จะหาหาตาข่ายแซโคว์มาป้ายมาทาเพื่อให้สวยงามขึ้น

อาการที่บิดา มารดาทำกับบุตร ธิดาดังกล่าวนี้มันเป็นการเพิ่มหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยเจ้าหนี้มีได้ร้องขออะไรเลย แต่เป็นที่น่าสงสารเจ้าหนี้ซึ่งลูกหนี้มีได้รำลึกถึงคุณของเจ้าหนี้เลย ลงทุนทำการบ้านงานเรือนให้ลูกก็ไม่เอาใจใส่ หาหนังสือมาให้เรียนก็ไม่อ่าน ส่งเข้าโรงเรียนก็หนีโรงเรียนไปหากบเพื่อนเกรเสี่ย พยายามลงทุนให้จนกระทั่งเคิบโตเป็นหนุ่ม เป็นสาวเป็นท้าวเป็นนางขึ้นมา ลูกหนี้บางคนเริ่มจะโกงเจ้าหนี้ขึ้นมาแล้วก็มี พยายามอบรมให้ใช้ทุนที่ลงทุนไปแล้วกลัวว่าจะเอาไปปล่มจม ยิ่งอบรมยิ่งแนะนำทำให้อารมณ์แทนที่จะคิดถึงบุญคุณเจ้าหนี้ว่าท่านหวังดี กลับเห็นไปว่าโบราณไม่ทันกาลสมัย สู้ตนไม่ได้

ดูแต่นักศึกษา นักเรียนสมัยนี้ก็แล้วกัน โดยมากใช้สังคมแบบตะวันตก นานหนักเข้าบางคนตัวเองก็พลอยตกไปตามด้วย

ที่จริงชาวเอเชียเป็นชาติที่เจริญมาก่อนแล้ว มีขนบธรรมเนียมแลประเพณีวัฒนธรรม ศีลธรรมดีงามเรียบร้อยมาก่อนนานแล้ว ชาวตะวันตกเพิ่งเปลี่ยนสภาพจากป่ามาเป็นปามาเมื่อไม่กี่พันปีนี้เอง พอเขาเปลี่ยนจากสภาพป่ามาเป็นชาวบ้านใหม่ ชาวเอเชียเลยเห็นว่าเป็นของแปลกแลโก้ดี เลยไปเอาแบบของเขามาใช้จึงได้เลอะกันไปใหญ่ ส่วนเขาจะมีความรู้สักอะไร เพราะเขาเพิ่งเปลี่ยนจากป่ามาใหม่ๆ เหมือนกับเราเอาลิงมาหัดนั่งกางเกงนั่งเสื่อเล่นละครนั่นเอง ความจริงคนเป็นผู้ไปหัดลิงให้เล่นละคร แต่พอลิงหัดได้บ้างไม่ได้บ้างคนกลับชอบใจว่าลิงเล่นดีกว่าคน

เมื่อเรามาระลึกได้ว่าตัวของเรานี้เป็นของมีค่ามหาศาล จะเป็นคน จะมีลูกเมีย จะเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี หรือเป็นเจ้าเป็นนายมีคนนับหน้าถือตาทั้งบ้านทั้งเมือง ทั้งโลกก็ดี แม้จะเป็นพระเป็นสงฆ์ มีผู้คนกราบไหว้ทั่วฟ้าดินแดนก็ดี ย่อมมาจากวัตถุของโลก มีบิดามารดาเป็นผู้ผลิตให้แล้ว จึงไม่ควรนำเอาของมีค่าที่เราได้มาเป็นกรรมสิทธิ์นี้ไปใช้ในทางที่ไม่สมควร

เบื้องต้นเมื่อเราได้มาใหม่ๆ เมื่อไม่รู้จักริใช้ก็ควรศึกษาและได้ถามคอยฟังคำแนะนำของท่านผู้มอบให้เรา จึงถือเสียว่าท่านเคยใช้มาก่อนแล้ว ต้องเข้าใจแลชำนาญกว่าเราแน่ ไม่ควรจะฝ่าฝืนแลคือด้านถือเอาแต่ความเห็นแก่ตัว ในระยะนี้ถึงแม้ชั่วประการใดก็เรียกว่า ยังอยู่ในอารักขาของท่านอยู่นั่นเอง

ผู้คตัญญูรู้จักบุญคุณของผู้อื่นที่ทำประโยชน์ให้แก่ตน จะเป็นให้กำเนิดเกิดมาเป็นคนก็ดี ให้วิชาความรู้แลหาอาชีพให้แก่เราจนเป็นหลักก็ดี แม้ที่สุดแต่ให้คำพูดด้วยวาจาในเวลาที่เราได้รับความเดือดร้อน อันเป็นที่ระงับทุกข์ด้วยสุนทรพจน์ที่ดี เมื่อคิดจะทดแทนเพราะเป็นหนี้บุญคุณของท่านแล้ว เบื้องต้นไม่มีอะไร ขอแต่ให้เราแสดงความเคารพ เชื้อฟัง แลพูดจาด้วยถ้อยคำซื่อสัตย์สุจริต เชื้อถ้อยฟังคำที่ท่านสอนด้วยความเมตตาเอ็นดูท่านนี้ก็จะเป็นการตอบแทนหนี้บุญคุณของท่านเหล่านั้นได้อย่างมากทีเดียว เมื่อท่านนี้ได้อย่างนี้แล้วเรื่องอื่นๆ จึงค่อยว่ากันทีหลัง บางทีบางท่านเมื่อเราท่านได้ตั้งว่านี้แล้ว อาจหลุดหนี้ทั้งหมดก็ได้

ที่ว่ามาทั้งหมดนี้มันเป็นเรื่องของโลก แลเมื่อคนเราเกิดมาแล้วมันก็เป็นหนี้บุญคุณของอย่างนี้ทุกคนไป ถึงแม้จะเป็น

เรื่องของโลกก็จริงแล แต่เมื่อผู้มาพิจารณาเห็นบุญคุณของโลกตามเป็นจริงแล้ว นั้นมันกลายเป็นธรรมไป

ธรรมคือความจริง ผู้ปฏิบัติตามธรรมคือปฏิบัติตามความจริง ย่อมได้รับความสันติสุข ดังผู้เกิดมาในโลกนี้รู้จักบุญคุณของโลก ไม่ทำตนให้เป็นคนชั่วรกโลกเขา

คนรกโลก ถ้าเป็นนาก็เป็นนารกร้าง ไม่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์โลกเลย แต่มนุษย์ก็ยังชั่วร้ายกว่านรกเสียอีก คือมนุษย์มีปากมีท้อง เมื่อจี้เก็ยเสียดังเดียวแล้วท้องก็กลวง คนท้องกลวงนี้แหละมันเป็นเสี้ยนหนามในโลก ลักเล็กขโมยน้อย ล้อโกง เบียดบังไม่เลือก ของใครเอาตะบัน ขอแต่ให้ได้มาจากท้องกลวงของมันก็แล้วกัน

ตกลงคนเราไม่ดีเสียดังเดียวแล้ว จะทำอะไรก็ไม่ดีทั้งนั้น เกิดในตระกูลผู้ดีมีหน้า มีธรรมประจำตระกูลดีเข้าศึกษาในสถาบันที่ดีมีระเบียบ สอนดีเข้าทำงานในสถานที่งานดี ๆ มีเงินเดือนสูง แต่ตนเองประพฤติไม่ดีก็ไร้ค่าทั้งนั้น แม้แต่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ก็ไปทำลายความดีในที่นั้น ๆ หหมด

โดยเฉพาะในพระศาสนา ผู้เขียนอยากจะทำให้ความเห็นของคนบางคนไว้ ณ ที่นี้ด้วยว่า เมื่อคนบางคนไม่ติมาแต่เดิมแล้ว เวลาบวชในพระศาสนาเข้าธาตุแท้ความเลวของมันก็ยังติดตัวมาอยู่นั่นเอง มิใช่มาบวชแล้วมันจะหลุดออกไปหมด เหมือนกับเรานูจี้โลกก็หาไม่ ทั้งระเบียบธรรมวินัยบังคับก็มีอยู่ ครูบาอาจารย์ก็พร่ำสอนอยู่ แต่มันไม่ยอมรับทำตามไม่ทราบจะทำอย่างไร

ผู้มามองคนไม่ดีเช่นนั้นก็หาว่าพุทธศาสนาไม่ดีว่าเอาๆ พุทธศาสนาด້ายกับว่าเป็นสถาบันสุดท้ายอบรมคนชั่วก็ว่าได้ เพราะหหมดทางแล้วจึงส่งเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา คนดี ๆ เช่นผู้ที่ถือว่าตนดีแล้วทำไม่เข้ามาบวชเป็นตัวอย่งนำเขาบ้าง ผู้เขียนเข้าใจว่าผู้เห็นเช่นนั้นยังศึกษาพุทธศาสนาไม่ซึ่งเข้าถึงแก่นของจริง ความจริงแล้วพุทธศาสนาเป็นคำสอนที่ดีเลิศผู้มายอมทำตามเป็นผู้ประเสริฐจนพ้นจากทุกข์ไปแล้วก็นับไม่ถ้วน แต่นั่นคนไม่ดีต่างหาก เข้าที่ไหน ทำอะไรเลยไม่ดีทั้งนั้น

เมื่อผู้เกิดมาในโลกนี้รู้จักคุณค่าของตน แล้วทดแทนบุญคุณของโลกและบิดา มารดา ผู้ผลิตเราให้เกิดมา แม้ไม่มากมายอะไร เบื้องต้นเพียงแต่แสดงความเคารพแลพูดจาด้วยถ้อยคำซื่อสัตย์ สุจริต เชื่อถ้อยฟังคำสั่งสอนที่ท่านสอนด้วยความเมตตาเอ็นดู ดังได้อธิบายเบื้องต้นเท่านี้ โลกนี้มันก็เกิดสันติสุขแล้ว ก็จะต้องหหมดหนี้สินซึ่งกันและกัน ไม่ต้องทวงหนี้บุญคุณกันอีก นั้นโลกเลยกลายเป็นธรรมไป

สังขารย่อมแตกดับไป แต่ธรรมย่อมทรงอยู่ตามเดิม

ธรรมเป็นของแทรกอยู่กับโลก

ได้กล่าวถึงเรื่องของโลกมาพอควรแล้ว หวังว่าผู้อ่านทั้งหลายคงพอเข้าใจได้แล้ว หรืออาจเข้าใจได้มากกว่าที่แสดงมาแล้วนี้ก็ได้ เพราะทุกคนได้เกิดมาในโลกนี้ด้วยกันทั้งนั้น และได้ประสบการณ์มาด้วยกันมากบ้างน้อยบ้าง ฉะนั้นความรู้ในด้านทางโลกอาจไม่เหมือนกัน

ที่เขียนมาแล้วนั้นเป็นเพียงเอกเทศทัศนะส่วนหนึ่งของผู้เขียนเท่านั้น ผู้อ่านหรือผู้ที่ได้ประสบการณ์มากกว่านี้ อาจได้

ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของโลกมากกว่านี้ก็ได้ นั่นเป็นสิทธิของแต่ละบุคคล ผู้ซึ่งเกิดมาแล้วจะต้องใช้โดยเสรี ผู้เขียนซึ่งได้เขียนมาแล้วเป็นเพียงเพื่อจะชี้ว่า **โลกกับธรรม** มันแฝงกันอยู่เท่านั้นเอง แล้วจะชี้ให้เห็นว่า อันนั้นเป็นโลก อันนั้นเป็นธรรม

ตอนนี้ผู้อ่านอย่าได้เข้าใจผิดว่า ผู้เขียนมาตั้งแต่งแบ่งโลกแบ่งธรรม เปล่าคือ ผู้เขียนมิใช่พระเจ้าผู้สร้างโลกสร้างธรรม เป็นแต่จะสมมติเป็นภาษาว่าอันนั้นคือโลก อันนั้นคือธรรม เพื่อให้เข้าใจในความหมายของคำอธิบายในคำพูดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติธรรมเท่านั้น

บัดนี้จะได้พูดถึงเรื่องธรรมอันเป็นข้อปฏิบัติ ซึ่งเป็นความประสงค์ในหนังสือเล่มนี้

อันว่าธรรมๆ นี่มันก็มีอะไรที่โหนด็อก แท้จริงก็คือความจริง ของจริงธรรมดาๆเอง อย่างที่พวกเราเคยพูดกันอยู่ทั่วๆ ไปว่า คนเราเกิดมาแล้วก็ต้องเจ็บ ต้องตายเป็นธรรมดา มนุษย์ สัตว์ เกิดมาแล้วก็ต้องมีการสมสู่คู่รัก สืบพันธุ์กันเป็นธรรมดา ผู้บวชเป็นพระเป็นเณรแล้วก็ต้องสึกออกมาเป็นธรรมดา มีกลางคืนแล้วต้องมีกลางวัน เป็นธรรมดามีร้อนแล้วก็ต้องมีเย็นเป็นธรรมดา ดังนี้ เป็นต้น ถ้าเช่นนั้นจะต้องแยกออกให้เป็นโลกเป็นธรรมทำไมกัน มันมีเหตุผลที่ท่านผู้รู้ทั้งหลายจะต้องแบ่งแยกออกใช้ให้ได้ต่างกัน คือดังนี้

โลกเปรียบเหมือนแร่ของธาตุต่างๆ มีแร่เหล็ก แร่ดีบุก เป็นต้น แร่เหล่านั้น แหละเป็นมูลฐานคลังรักษาเนื้อเหล็กแลดีบุกไว้ได้นานแสนนาน ยิ่งนานหลายร้อยล้านปีเท่าไร เนื้อของเหล็กแลดีบุกก็ยิ่งจะเพิ่มทวีคุณภาพให้ดีขึ้น ไม่มีกรเสียดหายแม้แต่น้อยเลย

โลกอันนี้ก็เหมือนกัน ตั้งมาได้เป็นร้อยล้าน พันล้าน แสนล้านปีมาแล้วก็ตาม ธรรมแท้คือของจริง ความจริงยังตั้งมั่นอยู่ในโลกนั่นเอง เมื่อไม่มีผู้ฉลาดคิดค้นเอาธรรมของจริงออกมาใช้ ก็ใช้โลกนั้นไปพลางก่อน

เช่นคนผู้เกิดมาก็ต้องเอาธาตุทั้งสี่ (คือ ดิน น้ำ ไฟ ลม) อันเป็นวัตถุของโลกดังกล่าวแล้ว มาปรุงเข้าเป็นก้อนรูปกาย เป็นหญิงเป็นชายตามกรรมวิธีของนายช่าง (คือ อวิชา ตัณหา อุปาทาน) แล้วก็นำมาใช้ว่านั่นลูกกู นั่นหลานกู นั่นพ่อกู นั่นแม่กู นั่นผัวกู นั่นเมียกู ฯลฯ อะไรต่ออะไรก็ไปตามเพลง ถ้ามีใครพูดว่านั่นไม่ใช่ (บอกตามเป็นจริง) แล้วก็ไม่ชอบเอาเลย หากมีผู้มาสนับสนุน (ยุให้หลง) ว่านั่นลูกของเธอ หลานของเธอ พ่อแม่ของเธอ ลูกผัวของเธอแล้วชอบใหญ่ บางทีอาจมีของกำนัลด้วยซ้ำไป

หากวัตถุโลกก่อนนั้นแหละมันจะแสดงเป็นธรรมขึ้นมาอีกแห่งหนึ่ง เช่นเกิดวิฤตวิการแปรปรวน แดกหักบิ่นบอบสลายไปตามธรรมดาของมันเข้า ผู้ที่ถือว่าโลกเป็นโลก เป็นของกูๆ อยู่ นั่นไม่เข้าไปเห็นเป็นธรรมว่าเป็นธรรมดามันจะต้องเป็นไปอย่างนั้นเสียแล้ว จะต้องเป็นทุกข์ขี้กลุ่มใจแสนสาหัส

ถ้าหากผู้มาเห็นความจริงตามเป็นจริงว่า รูปกายทั้งตัวของเราเลขของผู้อื่นทั่วไปก็ตามที่เกิดมานี้ไปยึดเอาวัตถุของโลกมาประกอบเพื่อใช้ชั่วคราว เมื่อถึงกาลแล้วก็ต้องส่งกลับคืนที่เดิม เหมือนเรายืมของคนอื่นมา เจ้าของเขามาทวงจะไม่ให้เขาจะได้หรือ เมื่อเข้าใจตามความเป็นจริงดังนี้แล้วก็หมดเรื่อง

นี่แล ท่านผู้รู้ทั้งหลายท่านเห็นประโยชน์แลคุณค่าของการแยกโลกแลธรรม แล้วใช้ให้ถูกต้องตามหน้าที่ของมัน จึงจะอำนวยความสะดวกประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้ตามประสงค์

ความแก่หง่อมของร่างกาย ยิ่งแก่เท่าไรธรรมก็ยิ่งเจริญเท่านั้น

ใช้วัตถุของโลกให้คุ้มค่า

ดังได้กล่าวมาแล้ว เราเกิดมาได้ชื่อว่าเป็นหนี้บุญคุณของโลกอยู่ เพราะเราเป็นผู้มาสู่โลกนี้ แล้วก็มาเอาวัตถุของโลกนี้ มาประกอบเป็นตัวเป็นตนขึ้นมา ทั้งก็ยังได้อาศัยโลกนี้อยู่ต่อมา เมื่อเรารู้ตัวว่าเราเป็นหนี้บุญคุณของโลกแล้ว พยายามทดแทนบุญคุณหนี้สินของโลก ก็จัดเป็นธรรมประการหนึ่ง

ธรรมแท้ที่พระองค์ทรงสอนนั้นมีได้สอนอื่น แท้จริงก็คือสอนให้เห็นแลเข้าใจชัดเจนในเรื่องความเป็นอยู่แลเป็นไปของโลกนั่นเอง จึงจะหายกังวลสงสัยพ้นจากความข้องเกี่ยวในโลก ไม่มีทุกข์ ผู้ที่ไม่เข้าใจแลรู้เรื่องของโลกตามเป็นจริงเท่านั้นที่เป็นทุกข์

คนเราเกิดมาที่ว่าเป็นทุกข์ๆ นั้น มันทุกข์ตรงที่ไม่เข้าใจแลรู้เรื่องของโลก แล้วเข้าไปยึดเอาโลกมาเป็นตนเป็นตัว เป็นของเราเท่านั้น ผู้ที่เข้าไปยึดเอาธาตุสี่ขโมยธาตุสี่ ดิน น้ำ ไฟ ลม ที่เอามาประกอบเป็นตนเป็นคนขึ้นมา มันเป็นของกลาง ไม่มีใครเป็นกรรมสิทธิ์สักคนเดียว เราตายแล้วทอดทิ้งไว้ในโลกนี้ตามเดิม คนเกิดมาทีหลังก็จะเอามาประกอบให้เป็นคนต่อไปอีกดังกล่าวแล้ว ใครหลงเข้าไปยึดถือเอามาเป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัวคนนั้นได้ชื่อว่าไปขโมยเอาของกลางมาเป็นของตัวเอง จะต้องมิโทษได้รับทุกข์มากเหมือนกับคนผู้ไปขโมยเอาของหลวงแผ่นดิน

อทินนาทาน กับ อุปาทาน เป็นการขโมย

อทินนาทาน แปลว่าถือเอาซึ่งสิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ได้อนุญาตให้

อุปาทาน แปลว่าเข้าไปยึดเอา คือยึดเอาสิ่งที่มีอยู่เป็นของกลางนั่นเอง

จัดเป็นขโมยด้วยกันทั้งสองอย่าง ต่างกันแต่อทินนาทาน เป็นการขโมยของส่วนบุคคล ส่วนอุปาทานเป็นการขโมยของส่วนกลาง

ถ้าจะพูดถึงด้านทำให้สัสขาดแล้ว อทินนาทาน ทำลายศีลในมรรคแปดในอริยมรรคด้วย ส่วนอุปาทาน ทำลายเฉพาะศีลในอริยมรรคเท่านั้น เพราะอริยมรรค สีส สมภาณี ปัญญา มารวมอยู่ในที่เดียวแลจุดเดียวคือ อริยมรรคที่กำลังเดินตรงไปอยู่นั้น อยู่ในท่าภาวนาจิต มิได้มีการเคลื่อนไหว ทางกาย แลวาจาแต่อย่างไร เช่น

สัมมาวาจา ก็หมายเอาความวิตกไปในทางพระกรรมฐาน อุบายให้เกิดสมาธิแลวิปัสสนาโดยเฉพาะ มิได้พูดออกปากเป็นถ้อยคำอะไรออกมาเลย

สัมมากัมมันโต ก็หมายเอาการงานของจิตที่ทำหน้าที่ให้เป็นไปในสมาธิแลวิปัสสนาเช่นเดียวกัน มิได้หมายเอาการกระทำด้วยกายแลวาจาแต่อย่างไร เพราะกายแลวาจากำลังสงบเต็มที่อยู่แล้ว

สัมมาชีโว ก็หมายความว่าความเป็นอยู่ที่ในขณะที่ การวาจา แลใจสงบ แล้วดำเนินไปในมคควิถี มีบัญญัติคิดค้นเหตุผลในธรรมนั้นๆ มิได้หมายเอาการคั่นร่นชวนขวยแสดวงหาสัมมาชีวะอย่างสามัญชนทั่วไปเข้าใจนั้น

ศิลปินมรรคแปดแลศึลทั่วไป ปุณฺชนแลกัถยานปุณฺชน ตลอดถึงพระอริยเจ้าย่อมกระทำได้ ด้วยการพยายามรักษาแลทำให้เกิดมีขึ้นได้ เพราะเกี่ยวเนื่องถึงกายแลวาจาอันเป็นของภายนอก แลเป็นเครื่องกำจัดกิเลสส่วนกลางได้ ถ้าจะใช้ศึลกำจัดกิเลสส่วนละเอียดแล้ว ก็จะต้องใช้ศึลในอริยมรรคดังได้กล่าวแล้วข้างต้น

หรือจะเรียกว่า ศึลห้า ศึลแปด ศึลสิบของสามเณร แลศึล ๒๒๗ ของพระภิกษุ ตลอดถึงศึลในมรรคแปดดังกล่าวแล้ว เป็นโลกียศึลก็ได้ แลก็สามารถนำโลกนี้ให้เจริญงอกงามเกิดสันติสุขได้เหมือนกัน ส่วนศึลในอริยมรรคเป็นโลกุตตรศึล เหตุนั้น อหินาทานในอุปาทานจึงไม่สามารถจะห้ามรรคผลให้เกิดขึ้นได้ เพราะศึลตัวอหินาไม่บริสุทธิ

มีเรื่องเล่าไว้ว่า พระเถระรูปหนึ่ง ไปทำเจริญกรรมฐานภาวนาอยู่ในป่ารูปเดียวในฤดูดอกไม้บาน เย็นวันหนึ่งท่านได้กลิ่นดอกไม้มีอันลมพัดมากถูกมุกท่านเข้า ทำให้ท่านชื่นใจอยากดม จึงเดินเข้าไปหาดันดอกไม้แล้วสูดเอากลิ่นดอกไม้ นั้นให้สมความต้องการ ขณะนั้นเทวดาได้ทักท้วงท่านว่า “ทำไมพระผู้เป็นเจ้าของเขาไปขโมยของเขาเล่า” พระเถระตอบว่า “เรามีได้ขโมยของใคร เราดมดอกไม้ต่างหาก” เทวดาได้ยั่วว่า “ท่านไปสูดเอากลิ่นดอกไม้ มิได้สำรวมในทวารนี้”

เป็นอันว่าผู้เจริญในอริยมรรคมิได้สำรวมในทวารทั้งหก หลงเข้าไปคิดในรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ฆัมมารมณฺห์ ทำศึลในอริยมรรคไม่ให้บริสุทธิย่อมเป็นอุปสรรคแก่การเจริญมรรคโดยแท้

อาหารที่สัมผัสทางกายกินอิมพอได้ แต่อาหารทางใจ (มโนสัญเจตนาหาร) กินไม่รู้จักอิมจักพอสักที

ตาเห็น รูป ที่สวยๆ ชอบใจรักใคร่ยินดีในรูปนั้น แล้วย้นำเอาภาพของรูปนั้นเข้าไปเก็บไว้ที่ จิต ทำให้เกิดความพอใจรักใคร่ยินดีในภาพนั้น ก็จัดเป็นอาการขโมยอย่างหนึ่ง เพราะเจ้าตัวรูปเขาไม่รู้ แลเขาไม่ได้ยินยอมให้เราเอามาใช้ได้ แม้รูปที่ไม่สวยไม่น่ารักใคร่ชอบใจก็เช่นเดียวกัน หากไปเกิดความเกลียดชังสะอิดสะเอียนเบือนหน้าหนีเข้า ก็เป็นการฉ้อโกงเหมือนกัน หากเจ้าของรูปเราไม่รู้เข้าก็จะยิ่งเกิดโทษหนัก

เสียง ที่ได้ยินทางหู จะเป็นเสียงดีเสียงน่าชอบใจหรือเสียงคำให้เจ็บใจ ถูกเหยียดหยามไม่น่าฟังอะไรก็ตาม หากเราเอามาเก็บยึดไว้ที่จิต แลจะเป็นอารมณ์อยู่นั้นก็เป็นขโมยอีกส่วนหนึ่งเหมือนกัน เพราะเสียงเป็นของไม่มีตัวตน เป็นลมเป็นแสงไปแล้ว แต่เราไปโกงเอามาบันให้เป็นการจริงจังขึ้นมา ทั้งๆ ที่ เสียงนั้นมันก็หายไปนานแล้ว ถึงแม้เราจะอัดเทปไว้ก็เอาเถอะ เมื่อเปิดเทปขึ้นมาเสียงก็จะปรากฏ แต่เสียงนั้นก็ไม่มีคนมีตัว ถึงจะไปดูที่เทปก็จะเห็นแต่เทปเท่านั้น

การ โกงเอาเสียงเป็นของไว้ค่ามาก แยกมากกว่าการขโมยแลฉ้อโกงอย่างอื่น เพราะขโมยแลฉ้อโกงแลก็ไม่ได้เห็นได้ อะไรคิดมีมาเลย จะมีแต่ชอบใจแลกลุ่มใจอยู่คนเดียว ผู้ที่โกงเอาเสียงมายึดไว้ในจิตของตนจึงเป็นคนประเภทที่น่าสงสารมาก เสียงที่น่ารักใคร่ชอบใจก็ไม่มีใครรู้เห็นแลร่วมสนุกด้วย เสียงที่น่าเศร้าโศกแลเป็นทุกข์กลุ่มใจก็ไม่มีใครจะช่วยแบกหาม แลปลดเปลื้องช่วยได้ ทนทรมานคนเดียวแท้ๆ

กลิ่น ที่สูดเข้าไปทั้งดีแลไม่ดีที่เกิดจากของภายนอกแล้วทำให้ จิต ชอบบ้าง ไม่ชอบบ้าง ชอบก็ขโมยนำมาเก็บไว้ที่จิต ไม่ชอบก็ขโมยนำมาเก็บไว้ที่จิต ความจริงจุมูกน่าสงสารมากกว่าจิตอีกเสียด้วยซ้ำเพราะกลิ่นเข้าไปตามลมแล้ว ลมหายใจก็มีช่องเดียวคือ จมูกเท่านั้น กลิ่นเหม็น กลิ่นหอม กลิ่นไม่ดี จมูกต้องรับภาระทั้งนั้น คนอื่นจะรับแทนไม่ได้ จะปิดกลิ่นชั่ว เปิดรับเอาแต่เฉพาะกลิ่นดีก็ไม่ได้ เดียวจะขาดใจตาย แต่นี่จิตไปรับเอาเป็นภาระทั้งหมด กลิ่นชั่วไม่ดี

แทนที่จะปล่อยวางเสีย แต่กลับไปปรับเอาหนักกว่ากลืนดี จนถึงให้เกลียดโกรธ หากกลืนนั้นมาจากบุคคลจะต้องเกิดเรื่องกันแน่ นี่เพราะโทษเราไปไกลเอากลับมาโดยไม่ชอบธรรมนั่นเอง

รส หมายถึงรสที่เกิดจากสัมผัสทางลิ้น ให้ความรู้สึกเผ็ดเค็ม หวาน เปรี้ยว อร่อย และไม่อร่อย แล้ว **จิต** ไปจึงเอามาไว้เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนตัว ไม่ยอมให้ลิ้นมีกรรมสิทธิ์จึงจัดว่าเป็นการ โกงเอากรรมสิทธิ์ของเขามาเป็นของตัวเอง จึงจัดเป็นการ อทินนาทานส่วนหนึ่งในศีลของอริยมรรค ถึงแม้ลิ้นจะไม่มีรู้สึกอะไรเลยในบางครั้ง แต่จิตก็จะไปบังคับให้ลิ้นมีรสอยู่ร่ำไป

จิตนี้จึงเป็นนักต้ม นักโกงคินัก ซอกแซกเข้าไปลักลอบ โกง ต้มตุ๋นเขาเสียทุกซอกทุกมุม ไม่ว่าจะของเล็กของใหญ่ มีรูปร่างหรือไม่ เอาจะไปเลย ถ้าใครไปคบบั่นเข้าแล้ว จิบหายทุกราย ฟืน กัญชา สุรา ยาเมา แม้แต่ผงเฮโรอีนชนิดเดียวกันก็ ขโมยเอาจนได้ **จิตนี้จะเรียกว่ามหาโจรในโลกก็ได้**

สัมผัส หมายถึงสัมผัสที่กระทบกาย เมื่อกายเป็นวัตถุที่ปรากฏก็จำเป็นต้องมีวัตถุภายนอกมากระทบ การกระทบก็จะต้องมีทั้งสิ่งที่พอใจและไม่พอใจ ก็เป็นการขโมยอีกนั่นแหละ เพราะเขาหากกระทบกันตามธรรมดาของเขายู่อย่างนั้น แต่ **จิต** เราไปขโมยเอาของเขามาครองเสียคนเดียว โดยที่กายเราไม่ได้รู้เลอนญาคให้แต่อย่างไร เหมือนลมพัดต้นไม้ คลื่นกระทบฝั่ง จิตคนเราไปกลัวและหนวกหู แต่ต้นไม้ถึงแม้จะหักขาดกระจุยไปต้นไม้ก็มิได้มีความรู้สึกอะไร หรือ ตะพังก็มิได้หนวกหู

ธรรมล้วนๆ ย่อมตั้งอยู่ในโลกไม่ได้นาน

ตาจี้ขโมยชอบลักเล็กขโมยน้อย คอบจับจ้องล่อๆ ลับๆ จับผิดเขาเก่ง หาซอกซอนขโมยของที่เขาชูๆ ซ่อนๆ ผลออกมาไม่ได้ขโมยเลย

หูจี้ขโมยตัวฉกรรจ์ ชอบซุกอยู่ที่ซิ่นและ คัดลักขโมยเอาแต่เสียงที่เขินๆ ถูกกระทบร้อนเข้ากระโดดผิงวิ่งราวเลย

นักแสดงอุปาทานเหล่านี้ ถึงแม้กฎหมายบ้านเมืองจะไม่ควบคุมถึง แลเจ้าหน้าที่จะไม่ตามล่าจับก็ตาม แต่มีโทษหนักกว่าโทษทางบ้านเมืองตั้งหลายร้อยหลายพันเท่า เพราะจะต้องถูกกามเทพลงทัณฑ์ ให้ติดคุมขังอยู่ในกามภพนี้ยาวนาน

ผู้ไม่เข้าใจในเหตุผลของความตาย

เมื่อถึงความตายจึงเป็นทุกข์ เพราะอาศัยในความตาย

แต่ผู้ตายกลับสบายแฮ เพราะไม่ต้องตายอีก